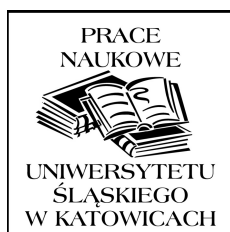

**Prawo międzynarodowe,
europejskie i krajowe
— granice i wspólne obszary**

Księga jubileuszowa
dedykowana
Profesor Genowefie Grabowskiej

NR 2662

Prawo międzynarodowe, europejskie i krajowe — granice i wspólne obszary

Księga jubileuszowa
dedykowana
Profesor Genowefie Grabowskiej

pod redakcją
Barbary Mikołajczyk
i *Joanny Nowakowskiej-Matuseckiej*

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2009

Redaktor serii: Prawo
Józef Ciągwa

Recenzent
Roman Wieruszewski

Słowo wstępne

40 lat pracy zawodowej — naukowej i dydaktycznej, to wspinała okazja do świętowania jubileuszu. Każdy jubileusz należy uczcić w sposób jak najbardziej godny jubilata. Nawiązując zatem do tradycji środowiska naukowego, postanowiliśmy przygotować księgę jubileuszową, a okazja jest nie lada — Pani Profesor Genowefa Grabowska w 2008 r. obchodziła 40 lat pracy naukowej. Doceniając ogromny wkład Pani Profesor w dorobek nauki prawa międzynarodowego publicznego i prawa europejskiego, pragniemy w ten sposób uczcić dotychczasowe lata Jej owocnej pracy.

Zainteresowania Pani Profesor są szerokie, a praca badawcza bardzo bogata, dlatego też formuła księgi jubileuszowej jest otwarta, nieograniczona tematycznie. Znalazły się w niej więc zarówno opracowania z zakresu „klasycznego” prawa międzynarodowego, jak i prawa europejskiego oraz krajowego, na które te dwa porządki prawne mają niewątpliwie ogromny wpływ. Tematyka większości opracowań odzwierciedla pola zainteresowań Pani Profesor oraz dziedziny, którymi zajmowała się naukowo albo zajmuje się jako poseł do Parlamentu Europejskiego. Każdy z zaprezentowanych tematów mieści się w ramach określonych tytułem księgi. Część z nich została opracowana na podstawie referatów wygłoszonych podczas konferencji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w październiku 2007 r. Jednakże nawet te opracowania, które — jak mogłoby się wydawać — dotyczą wyłącznie prawa krajowego, należy rozpatrywać w szerszym aspekcie — prawa międzynarodowego i europejskiego.

Wśród autorów reprezentujących ośrodki naukowe z Białegostoku, Gdańska, Krakowa, Lublina, Łodzi, Opola, Rzeszowa, Torunia, Warszawy, Wrocławia oraz Katowic znaleźli się specjaliści w wielu dziedzinach prawa: szeroko pojętego prawa międzynarodowego publicznego, europejskiego,

administracyjnego, samorządu terytorialnego, prawa karnego i procedury karnej, prawa gospodarczego, finansowego, ochrony środowiska, prawa konstytucyjnego oraz filozofii prawa. Zakres tematyczny jest zatem bardzo rozległy. Tak naprawdę trudno więc było uporządkować wszystkie opracowania według jednego klucza, zwłaszcza tematycznego, wiele materiałów bowiem porusza zagadnienia z kilku dziedzin. Dużą grupę stanowią artykuły dotyczące ochrony środowiska, którą Pani Profesor zajmowała się szczególnie w ostatnich latach. W księdze znajdują się również opracowania poświęcone prawu dyplomatycznemu, organizacjom międzynarodowym, prawom człowieka, różnym problemom prawa europejskiego, a także samorządowi terytorialnemu, prawu karnemu czy procedurze karnej. W związku z tym przyjęto rozwiązanie kompromisowe — sporządzono spis treści zgodny z porządkiem alfabetycznym nazwisk autorów.

Niniejsza księga ma spełniać dwa zadania. Pierwszym jest cel naukowy. Mamy bowiem nadzieję, że pozycja ta jest naszym wspólnym wkładem w rozwój nauki prawa, nie tylko międzynarodowego czy europejskiego. I choć nie ma w niej opracowania, które w żadnej mierze nie odwoływałoby się do którejś z tych dziedzin, spektrum poruszanych zagadnień — nowatorskich i aktualnych — jest obszerne. Wierzymy również, że będzie ona nie tylko solidnym źródłem wiedzy, ale także bodźcem do dalszych badań oraz materiałem, na którym swe kwalifikacje będą rozwijali młodzi adepci sztuki prawniczej. Jednak zasadniczym celem opublikowania tej księgi było i jest uczczenie Jubileuszu Pani Profesor, ona sama zaś jest naszym dla Niej prezentem.

Pragniemy bardzo gorąco podziękować wszystkim Autorom, którzy współtworzyli z nami niniejszą pozycję, przygotowując swe opracowania. Dzięki Ich wkładowi księga zawiera bogaty merytorycznie materiał.

Joanna Nowakowska-Matusecka

Słowo o naszej Pani Profesor

Zazwyczaj księgi jubileuszowe zawierają biogramy dostojnych jubilatów, opisy ich dorobku naukowego, działalności zawodowej, społecznej, przypominają pełnione przez jubilata lub jubilatkę funkcje i zajmowane stanowiska. Powinny się one znaleźć także w tej księdze. Problem jednak w tym, że pisanie o Pani Profesor Genowefie Grabowskiej w tradycyjny sposób nie odda Jej prawdziwego wizerunku, gdyż postaci Dostojnej Jubilatki nie można ująć w żadne ramy ani schematy. Nasza Pani Profesor nie pasuje do stereotypu naukowca spędzającego całe dnie wśród uczonych ksiąg i mającego dość mętne pojęcie o zewnętrznym świecie. Za tym, że jest zupełnie inaczej, przemawiają niezbite dowody. Na przykład Pani Profesor, jako dawny pilot wycieczek, godzinami potrafi oprowadzać będącego u kresu sił turystę po Paryżu, Cambridge czy wielu innych miejscach na świecie i opowiadać o rzeczach, których nie znajdziemy w żadnych bedekerach. Potrafi zasłynąć rolą Żaby w przedstawieniu *O królowie Śnieżce i siedmiu krasnoludkach*, wystawianym na rzecz hospicjum, albo zaserwować pyszne dania kuchni chińskiej. Poza tym jest szczęśliwą Żoną, Mamą i Babcią (choć do tego ostatniego jest nam dość trudno przywyknąć).

Pani Profesor jest jednak dla nas przede wszystkim nauczycielem, mistrzem wprowadzającym w arkana najpierw prawa międzynarodowego, a potem europejskiego, promotorem, recenzentem (i to surowym!) naszych prac, współpracownikiem i szefem, który we właściwy sobie sposób wydaje polecenia. Zazwyczaj Pani Profesor wyraża jedynie sugestię, że „trzeba by” coś zrobić, ale my doskonale wiemy, iż jest to „propozycja nie do odrzucenia”. Jednocześnie jest naszym przyjacielem (mam nadzieję, że Ona sama też tak uważa), który doradza i pomaga w trudnych chwilach i cieszy się z naszych sukcesów. Zna naszych mężów, żony, narzeczonych, dzieci i zwierzęta. (My też pamiętamy o Jej nieodżałowanej pamięci terierce Odzie).

Być może teraz, gdy piszę te słowa, Pani Profesor wsiada do samolotu albo pociągu lub spieszy na spotkanie gdzieś na drugim końcu Europy. Za Panią Profesor trudno nadażyć. Ciągłe czegoś poszukuje, odkrywa nowe obszary. Im trudniejsza przeszkoda, tym chętniej zabiera się do jej pokonania. No cóż, jest wyjątkowo upartym Koziorożcem, choć — jak sama twierdzi — Koziorożce wcale nie są prozaicznie uparte, lecz po prostu konsekwentne. Jest w ciągłej podróży, która zaczęła się w Przystajni (niedaleko Częstochowy). Tam Pani Profesor się urodziła, ale szkołę średnią ukończyła w Ziębicach na Dolnym Śląsku, gdzie zresztą chętnie wraca, aby odwiedzić szkolnych kolegów lub — jak ostatnio — odebrać tytuł honorowego obywatela miasta. Dnia 8 czerwca 2007 r. Rada Miasta Ziębice nadała Jej ten tytuł za promocję Miasta i Gminy Ziębice zarówno w kraju, jak i za granicą.

Profesor Genowefa Grabowska studia ukończyła i obroniła pracę magisterską na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, w Katedrze Prawa Międzynarodowego, kierowanej przez Profesora Stanisława Huberta. We Wrocławiu rozpoczęła pracę naukową pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Kolasy i zdała egzamin sędziowski. Potem pracowała na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W Krakowie też zdała egzamin radcowski. W 1971 r. przeniosła się na Uniwersytet Śląski i od tej pory jest już z nim i naszym Wydziałem związana.

W 1974 r. uzyskała stopień doktora na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego (na podstawie pracy pt. *Obserwatorzy państw w organizacjach międzynarodowych*), a w 1980 r. otrzymała stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa międzynarodowego publicznego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (na podstawie rozprawy *Prawo dyplomatyczne w stosunkach państw z organizacjami międzynarodowymi*). W 1992 r. uzyskała tytuł profesora nauk prawnych. Od 2001 r. jest profesorem zwyczajnym.

Profesor Grabowska jest autorką ponad stu prac naukowych (także w języku francuskim i angielskim), w tym m.in. następujących monografii: *Obserwatorzy państw w organizacjach międzynarodowych* (Warszawa 1978), *Prawo dyplomatyczne w stosunkach państw z organizacjami międzynarodowymi* (Katowice 1980), *Funkcjonariusze międzynarodowi* (Katowice 1988), *Reprezentacja Polski w organizacjach międzynarodowych* (Warszawa 1990), *Europejskie prawo ochrony środowiska* (Warszawa 2000); encyklopedii (np. części *Wielkiej encyklopedii prawa*. Warszawa 2000); części prac zbiorowych, studiów, artykułów, recenzji, a także wykładów i referatów wygłoszonych na niezliczonych konferencjach krajowych i zagranicznych. Jej publikacje dotyczą: europejskiej ochrony środowiska, ochrony praw człowieka, prawa organizacji międzynarodowych, prawa dyplomatycznego, prawa morza, relacji pomiędzy prawem krajowym a wspólnotowym oraz wielu innych zagadnień.

W błędzie jest każdy, kto myśli, że działalność Pani Profesor ogranicza się do pracy naukowej i dydaktycznej. Będąc prodziekanem, a potem dziekanem Wydziału Prawa i Administracji (1993—1999), z sukcesem starała się przygotować Wydział do wejścia w XXI w. To w czasie Jej kadencji m.in. skomputeryzowano Wydział, przy współpracy University of Cambridge zorganizowano Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego, a przede wszystkim, po wielu latach starań, podjęto budowę jego nowej siedziby.

Po stokroć myli się ten, kto uzna, że to kres działalności Pani Profesor. W 2001 r. została wybrana senatorem RP, a następnie przewodniczącą Senackiej Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz delegacji parlamentu polskiego do Zgromadzenia Parlamentarnego Unii Zachodnioeuropejskiej. W 2002 r. desygnowano Ją na zastępcę członka Konwentu w sprawie Przyszłości Unii Europejskiej. Od 2003 r. była polskim obserwatorem w Parlamencie Europejskim, a od 1 maja 2004 r. — jego pełnoprawnym członkiem. Dnia 13 czerwca 2004 r. uzyskała mandat posła z województwa śląskiego do Parlamentu Europejskiego na kadencję 2004—2009. Co więcej, na pierwszej sesji Parlamentu została wybrana jego kwestorem i weszła w skład Prezydium PE. Tak więc Pani Profesor podróżuje teraz między Katowicami a Warszawą, Warszawą a Brukselą, Brukselą a Strasburgiem, Strasburgiem a Katowicami, przygotowując raporty, projekty aktów prawnych, wystąpień, spotyka się z wyborcami, organizuje konkursy (np. konkurs plastyczny dla dzieci o UE). Prowadzi także wykłady i seminaria ze studentami. Niestety, całej działalności Pani Profesor nie można ująć w tak krótkim wprowadzeniu.

Dziw bierze, jak Pani Profesor zdołała zrealizować wszystkie wspomniane i te niewymienione działania i inicjatywy zaledwie w ciągu 40 lat pracy naukowej, które właśnie mijają. Wydaje się, że jest to dobra okazja, aby uczcić tę rocznicę. A w jaki sposób mogą to uczynić współpracownicy, uczniowie, przyjaciele? Najlepszym rozwiązaniem jest chyba przygotowanie właśnie takiej książki.

Pani Profesor, prosimy ją przyjąć z życzeniami zdrowia, pomyślności i owocnej kolejnej „czterdziestki”!

W imieniu Pracowników

Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego
Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego

Barbara Mikołajczyk

Noty o Autorach

Dr Joanna Banach-Gutierrez — Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego.

Dr Jacek Barcik — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Prof. dr hab. Jan Białocerkiewicz — Zakład Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Dr Rafał Blicharz — Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Mgr Tomasz Bojar-Fijałkowski — Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Catus — Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

Prof. zw. dr hab. Janina Ciechanowicz-McLean — Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

Prof. zw. dr hab. Władysław Czaplinski — Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.

Dr Paweł Czubik — Uniwersytet Jagielloński, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej.

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki — Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Prof. UR dr hab. Elżbieta Dynia — Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Prof. UŚ dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic — Katedra Prawa Finansowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

- Mgr Patrycja Grzebyk* — Instytut Stosunków Międzynarodowych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Dr Robert Grzeszczak* — Katedra Nauk Prawnych Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta, Uniwersytet Wrocławski.
- Dr Joanna Jagoda* — Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Mgr Anna Jasińska* — Zakład Europejskiego Prawa Instytucjonalnego — Jean Monnet Chair of European Constitutional Law, Katedra Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.
- Prof. zw. dr hab. Jerzy Jaskiernia* — Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach.
- Dr Ireneusz C. Kamiński* — Zespół Prawa Europejskiego i Międzynarodowego Publicznego, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacji Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Dr Tomasz Kamiński* — Instytut Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.
- Dr hab. Dagmara Kornobis-Romanowska* — Katedra Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Dr Brygida Kuźniak* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Prof. zw. dr hab. Aleksander Lipiński* — Katedra Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. zw. dr hab. Leonard Łukaszuk* — Uniwersytet Warszawski.
- Prof. zw. dr hab. Kazimierz Marszał* — Katedra Prawa Karnego Procesowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. UŚ dr hab. Czesław Martysz* — Katedra Prawa i Postępowania Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. UŚ dr hab. Barbara Mikołajczyk* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Dr Elżbieta Mikos-Skuza* — Instytut Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.
- Dr Joanna Nowakowska-Małusecka* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Dr Maciej Perkowski* — Katedra Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

- Prof. UMCS dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.
- Prof. dr hab. Kazimierz Równy* — Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.
- Prof. UR dr hab. Stanisław Sagan* — Uniwersytet Rzeszowski.
- Prof. UW dr hab. Stefan Sawicki* — Instytut Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.
- Ks. prof. zw. dr hab. Remigiusz Sobański* — Zakład Prawa Kanonicznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. UO dr hab. Stanisław L. Stadniczeńko* — Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego.
- Dr Wojciech Sz. Staszewski* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.
- Dr Julian Sutor* — ambasador tytularny.
- Dr Barbara Wartenberg-Kempka* — Zakład Postępowania Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Dr Aleksandra Wentkowska* — Instytut Europeistyki w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu, Katedra Europeistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
- Prof. dr hab. Tadeusz Widła* — Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. UŚ dr hab. Lidia Zacharko* — Katedra Prawa i Postępowania Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Dr Jarosław Zagrodnik* — Katedra Prawa Karnego Procesowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Prof. UwB dr hab. Mieczysława Zdanowicz* — Zakład Prawa Europejskiego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.
- Prof. UŚ dr hab. Marek Zdebel* — Katedra Prawa Finansowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Dr Marek Zieliński* — Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Mgr Maja Żywiol* — Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Spis treści

Słowo wstępne (<i>Joanna Nowakowska-Matusecka</i>)	5
Słowo o naszej Pani Profesor (<i>Barbara Mikołajczyk</i>)	7
<i>Joanna Banach-Gutierrez</i>	
Wpływ prawa Unii Europejskiej na krajowe prawo karne — w kierunku podobnych czy identycznych przepisów?	11
<i>Jacek Barcik</i>	
Neutralność i polityka neutralności a współpraca w ramach Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony — <i>casus</i> Austrii, Finlandii, Irlandii, Malty i Szwecji	33
<i>Jan Białocerkiewicz</i>	
Relacje człowieka ze środowiskiem naturalnym. Garść refleksji o konflikcie prawa i ekonomii	54
<i>Rafał Blicharz</i>	
Wybrane zagadnienia nadzoru nad rynkiem kapitałowym w świetle prawa wspólnotowego	81
<i>Andrzej Catus</i>	
Prawna istota rynku wspólnego i rynku wewnętrznego w aspekcie współistnienia w ich podstawie konstrukcji właściwych dla porządków prawnych: międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego	101
<i>Janina Ciechanowicz-McLean, Tomasz Bojar-Fijałkowski</i>	
Obszary chronione w prawie międzynarodowym, europejskim i polskim na przykładzie Doliny Rospudy	130
<i>Władysław Czapliński, Anna Jasińska</i>	
Podmiotowość międzynarodowa Unii Europejskiej. Kilka uwag na tle traktatu reformującego	146
<i>Paweł Czubik</i>	
Odrzucony mit czy nowy eksperyment? Ochrona środowiska w nowym mechanizmie GSP Wspólnot Europejskich	154

<i>Bogdan Dolnicki</i> Region samorządowy	166
<i>Elżbieta Dynia</i> Zasada autonomii prawa wspólnotowego	190
<i>Jadwiga Glumińska-Pawlic</i> Międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego w systemie kontroli finansów publicznych w Polsce	210
<i>Robert Grzeszczak</i> Parlament Europejski i parlamenty narodowe — współpraca na rzecz demokracji w UE czy konkurencja kompetencji	221
<i>Joanna Jagoda</i> Uczestnictwo w wyborach lokalnych według prawa międzynarodowego, europejskiego i krajowego	238
<i>Jerzy Jaskiernia</i> Prawo Rady Europy a prawo krajowe — granice i wspólne obszary	254
<i>Ireneusz C. Kamiński</i> Kontrola rezolucji Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych i wynikających z nich działań sprawowana przez Europejski Trybunał Praw Człowieka — uwagi o decyzji w sprawach Behrami i Saramati z dn. 31 maja 2007 r.	269
<i>Dagmara Kornobis-Romanowska</i> Mechanizm obowiązywania prawa wspólnotowego w prawie wewnętrznym państw członkowskich	284
<i>Brygida Kuźniak, Maja Żywioł</i> Polityczne i prawne aspekty budowania tożsamości europejskiej	298
<i>Aleksander Lipiński</i> Nowe zasady odpowiedzialności za szkodę w środowisku	313
<i>Leonard Łukaszuk</i> Obszary morskie o szczególnej wrażliwości i ich ochrona prawna. Akweny z instalacjami hodowlanymi oraz rafy koralowe	326
<i>Kazimierz Marszał, Jarosław Zagrodnik</i> Problem zaskarżalności postanowienia w przedmiocie wydania europejskiego nakazu aresztowania	339
<i>Czesław Martysz</i> Postępowanie administracyjne w sprawach należących do organów polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych	356
<i>Barbara Mikołajczyk</i> Ochrona uzupełniająca a status uchodźcy	372

<i>Elżbieta Mikos-Skuza, Patrycja Grzebyk</i> Międzynarodowa i krajowa implementacja międzynarodowego prawa humanitarnego	386
<i>Joanna Nowakowska-Matusecka</i> Sytuacja ofiar (pokrzywdzonych) i świadków przed międzynarodowymi trybunałami karnymi	409
<i>Maciej Perkowski</i> Zrównoważone prawem zarządzanie projektami finansowanymi z funduszy europejskich	429
<i>Anna Przyborowska-Klimczak</i> Międzynarodowe prawo ochrony przyrody na przełomie stuleci	449
<i>Kazimierz Równy</i> Międzypaństwowe kodyfikowanie prawa transgranicznych zasobów wodnych (powierzchniowych cieków wodnych i wód podziemnych)	464
<i>Stanisław Sagan</i> Międzywojenne konstytucje Estonii	486
<i>Stefan Sawicki, Tomasz Kamiński</i> Status kuriera dyplomatycznego w świetle projektu Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ a kodyfikacja prawa dyplomatycznego	496
<i>Remigiusz Sobański</i> Idea jedności prawa na tle integracyjnych wysiłków Europejczyków	521
<i>Stanisław L. Stadniczeńko</i> Dobro wspólne zwornikiem prawa międzynarodowego	533
<i>Wojciech Sz. Staszewski</i> Współpraca w zakresie ochrony środowiska w traktatach o przyjaźni i współpracy zawartych przez Polskę po 1989 r.	541
<i>Julian Sutor</i> Kwestia immunitetu państwa w kontekście Konwencji ONZ z 2004 r. o immunitetach jurysdykcyjnych państw i ich własności	557
<i>Aleksandra Wentkowska</i> Zasady prawa wspólnotowego a zasady wspólne dla państw członkowskich częścią polityki prawa Unii Europejskiej	577
<i>Tadeusz Widła</i> Nowojorska reforma policji	587
<i>Lidia Zacharko, Barbara Wartenberg-Kempka</i> Uprawnienia samorządowych kolegiów odwoławczych w aspekcie dopuszczalności zadawania pytań prawnych Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości	596

<i>Mieczysława Zdanowicz</i>	
Uchodźca w prawie międzynarodowym, wspólnotowym i prawie polskim . . .	605
<i>Marek Zdebel</i>	
Zinstytucjonalizowana kontrola finansów Wspólnoty Europejskiej — Europejski Trybunał Obrachunkowy	621
<i>Marek Zieliński</i>	
Status posła do Parlamentu Europejskiego	631
Noty o Autorach	653

Redaktor
Barbara Todos-Burny

Projektant okładki
Agnieszka Szymala

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Lidia Szumigala

Copyright © 2009 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-1831-8

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 41,25 + wklejka. Ark. wyd. 51,0.
Przekazano do łamania w styczniu 2009 r. Podpisano do
druku w marcu 2009 r. Papier offset. kl. III, 80 g

Cena 87 zł

STUDIO NOA Ireneusz Olsza
ul. Emerytalna 17c/48, 40-729 Katowice